

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

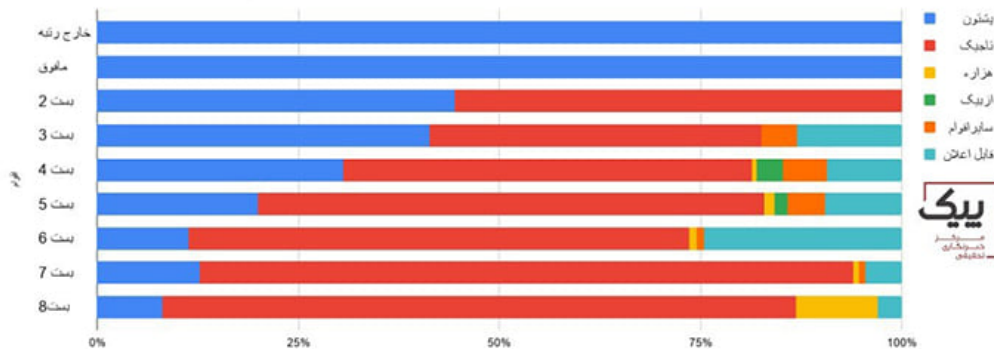
۰۵ مارچ ۲۰۲۲

یونس نگاه

با تبعض برخورد تبعیض آمیز نداشته باشیم

تشکیل اداری رادیو تلویزیون ملی افغانستان، با تفکیک بست و اقوام

به تبعیضات اگر ریشه‌ئی و مسؤولانه برخورد نکنیم به نتیجه نمی‌رسیم. گاهی انتقاد از تبعیضات، جانبدارانه و تبعیض‌آمیز است. انحصار چوکی‌ها از سوی تنظیم‌های جهادی، طالبی و پراشوتی‌های از غرب آمده بعد از هشت ثور امر معمول بوده است، اما هر گروه فقط به روی سیاهی‌های مخالف یا حریفش انگشت گذاشته است. (پیش از هشت ثور نیز همین وضع و گاه بدتر از آن جریان داشت، اما جنگ جاری تبعیضات بیشتر بین نیروهای جریان دارد که بعد از هشت ثور قدرت گرفتند.)

پارسال یا پیرارسال مرکز خبرنگاری تحقیقی پیک گزارشی را از تصفیه‌کاری قومی در تلویزیون ملی، نشر کرده بود که در روزنامه اطلاعات روز چاپ شد. در آن گزارش آمده بود که رئیس پشتون تلویزیون ملی دیگران را حذف و قومی‌هایش را در چوکی‌ها جابه جا می‌کند. این گراف از ترکیب کارمندان رادیو تلویزیون بعد از تصفیه‌کاری رئیس پشتون نشر شده بود.

درین گراف چند واقعیت و یک فریب نهفته بود. اول) این که مسؤولان "پشتون" رادیو تلویزیون برخورد قومی داشتند و به صورت تهاجمی پست‌ها را تصفیه کرده به قومی‌های خود می‌دادند. گزارش فاکت‌هایی درین زمینه داشت. دوم) واقعیت دیگر این که پست‌های ارشد (خارج رتبه و مافوق) تنها در اختیار پشتون‌ها بود. سوم) این که هزاره‌ها، ازبیک‌ها و دیگران بسیار ناچیز حضور داشتند. چهارم) این که تقابل اصلی بین "تاجیک‌ها" و "پشتون‌ها" جریان داشت و انحصارگران اصلی در رادیو تلویزیون ملی "تاجیک‌ها" بوده‌اند. (تاجیک‌ها و پشتون‌ها را به دلیل آن که در گزارش این‌گونه آمده است ذکر می‌کنیم. ورنه می‌دانیم که گفتن اطرافیان غنی و جمعیتی‌ها مناسب‌تر می‌باشد). فریب گراف درین بود که انحصار جمعیتی‌ها را زیاد جدی نشان نمی‌داد.

با آن که زمان گزارش، دور دوم حکومت غنی بود و گویا مدت طولانی تصفیه انجام شده بود ولی هنوز سهم جمعیتی‌ها بیشتر بود. به رنگ آبی (پشتون) و رنگ سرخ (تاجیک) توجه کنید. هنوز اکثریت پست‌های مدیریت و امریت در دست کسانی بوده است که از فلتر جمعیت گذشته بودند. در پائین گراف که بسیار پرنفوس‌تر می‌باشد، هنوز انحصار هشتاد درصدی جمعیتی‌ها جریان داشته است.

بست خارج رتبه و مافوق کم است. بدون شک رهبری در دست آن دو دسته افراد است و صلاحیت اصلی را آنان دارند، و انحصار آن مقام‌ها بر سیاست‌گذاری رادیو تلویزیون، بودیجه‌بندی و تصفیه‌های آینده اثرگذار بوده است. اما بدنه اصلی کارمندان پائین‌تر از آن مقام‌ها است. مثلاً اگر ده بست خارج رتبه و مافوق داشته باشند، پنجاه بست دو و سه دارند. با این حساب، با توجه به گراف نشر شده می‌توان حدس زد که هنگام نشر آن گزارش نیز حدود شصت درصد کارمندان رادیو تلویزیون کسانی بوده‌اند که در گراف تاجیک خوانده شده‌اند نه آنانی که پشتون خوانده شده‌اند.

شیوه تهیه این گراف منصفانه و بی‌غرضانه نبوده است. بیک در برخورد با یک رفتار تبعیض‌آمیز و تصفیه قومی از سوی اطرافیان غنی، نگاه تبعض‌آلود داشته است. گراف را بر اساس نوع بست‌ها تقسیم کرده و حضور اکثریت غیرپشتون را در رادیو تلویزیون با کلان نشان دادن بست‌های خارج رتبه و مافوق رتبه پنهان کرده است.

نگ سقوت کابل تنها به اشرف غنی و اطرافیان قومی‌اش محدود نمی‌شود. آن‌ها اگر می‌خواستند نیز به تنهایی نمی‌توانستند افغانستان را به طالبان تسلیم کنند. سقوط حاصل ناکامی جمعی بود. قومندان‌ها، جنرالان، والی‌ها، وزیران، رؤسای، سیاست‌مداران قومی و تیکه‌داری که هرکدام بخشی از حکومت را انحصار و در واقع فلج کرده بودند، در سقوط نقش داشتند. آنانی که سال‌ها معاش معلمان و سربازان را خوردند، آنانی که سال‌ها قرارآداهای ملی را در سراسر افغانستان غارت کردند و میلیاردها دالر غارت شده را بلدنگ، اسب، زمین، هتل، کشتی، قایق و ویلا خریدند در سقوط نقش داشتند. وابستگان جمعیت اسلامی و حزب وحدت اسلامی از بازیگران اصلی سقوط بودند. درصد نقش‌ها را شما حدس بزنید، ولی در محاسبه خود از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۲۱ همه را در یک جدول انداخته بشمارید. با چسبیدن به سال آخر به نتیجه درست نمی‌رسید.

اگر روزی قرار شد، عواملان سقوط را قف‌پایی بزنید، در اول صف غنی را قرار دهید اما در ادامه‌اش عطا، بسم‌الله، محقق، خلیلی و امثال‌شان نیز باید بنشینند.

تبعیض مرض فراگیر و سراسری است. هر گروه سیاسی که دستش رسیده به حد توانش تبعیض اعمال کرده است. باید از آن بیست سال جدل پرهزینه بیاموزیم و علیه این مشکل ملی منصفانه مبارزه کنیم تا صف ما کلان‌تر و فراگیر شود.

جمعیتی‌ها زمانی انتقادشان علیه اشرف‌غنی و طالبان جدی گرفته خواهد شد که کارنامه خود را نیز نقد کنند. مبارزه فعالان تاجیک، هزاره، ازبیک و غیرپشتون‌های دیگر علیه طالبان زمانی استقبال ملی خواهد شد که از کارنامه‌های تبعیض‌آلود گروه‌ها و افراد منتسب به‌قوم خودشان نیز صریح و مسئولانه انتقاد کنند.